

Wiktoria Długoszewska, Jerzy Matysiak, Leszek Kajzer

Petrykozy, st. 1, gm. Białaczów, woj. piotrkowskie, AZP 76-60/1

Informator Archeologiczny : badania 25, 125-126

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nowy Wiśnicz, Zamek, st. 1
gm. loco, woj. tarnowskie
AZP 105-61/1

Pracownie Konserwacji Zabytków
Sp. z o. o. Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska w Tarnowie

Badania prowadzili mgr mgr Andrzej Cetera, Eligiusz Dworaczyński (autor sprawozdania), Jerzy Okoński. Finansowane przez Zarząd Odbudowy Zamku w Wiśniczu. Jedenasty sezon badań. Okres późnośredniowieczny i nowożytny.

W 1991 r. kontynuowano badania ratownicze poprzedzające prace ziemne, instalacyjne, na terenie dziedzińca zewnętrznego i w najbliższym otoczeniu bastionu północnego.

Uchwycono kolejne odcinki głównego wału ziemnego w południowo-zachodniej partii dziedzińca zewnętrznego, fragm. pierwotnej drogi prowadzącej na zamek do bramy, zwanej w dotychczasowych opracowaniach „budowlą bramną A”. Odkryte relikty wału, drogi i podzamcza datowane są na wiek XV. Odsłonięto także pozostałości kamiennego lica głównego wału na styku z Kmitówką, należącego do fazy z XVI w.

Podczas prac w kurtynie zachodniej przeprowadzono inwentaryzację kanałów odprowadzających wodę z dziedzińca, pochodzących z XVII w. Ponadto w licznych wykopach instalacyjnych zadokumentowano warstwy archeologiczne i relikty murów z XV i XVI w., jak również ustalono poziomy niwelacji terenu dla potrzeb projektantów.

Petrykozy, st. 1
gm. Białaczów, woj. piotrkw-
skie
AZP 76-60/1

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki w Piotrkowie
Trybunalskim

Badania prowadziła mgr Wiktoria Długoszewska przy współudziale mgr. Jerzego Matysiaka. Konsultował doc. dr hab. Leszek Kajzer. Finansowane przez wojewodę piotrkowskiego. Drugi sezon badań. Tzw. „grodzisko stożkowate”, 2 poł. XIV-pocz. XV w.

Badania prowadzone w lipcu 1991 r. były kontynuacją prac z roku poprzedniego. Ich celem było zlokalizowanie i określenie formy budynku, którego pozostałości odsłonięto częściowo w poprzednim sezonie badawczym w wykopie 1 oraz dalsze rozpoznanie stratygrafii kopca.

Założono 2 wykopy o łącznej powierzchni 18 m oraz kontynuowano eksplorację wykopu 1, przerwana z powodu zbyt krótkiego czasu trwania badań w ubiegłym sezonie.

W wykopie 1 odsłonięto pod pozostałościami budynku oraz warstwą nadsypanego piasku stabilizującą kopiec faszynę, złożoną z dość dużych fragm. drewna.

Wykop 3 zlokalizowano na plateau kopca, na przedłużeniu krawędzi południowo-zachodniej i południowo-wschodniej wykopu 1. Odsłonięto w nim na gł. ok. 1 m, pod warstwą humusu, gliny ze śladami spalenizny i gliny przepalanej w czasie pożaru, relikty kamiennego fundamentu. Był on wykonany z dość dużych, regularnych bloków piaskowca, spojonych zbitą, ilastą gliną. Fundament ten znajdował się w północno-wschodniej części wykopu i ciągnął się pod kątem ostrym w stosunku do jego krawędzi. Nie uchwycono narożników ściany, niemożliwe więc było określenie wielkości i kształtu częściowo odsłoniętego obiektu. Jego posadowienie znajduje się ok. 1,5 m poniżej obecnej powierzchni kopca. W południowo-zachodniej części wykopu zaobserwowano piaszczysty wał otaczający budynek, a następnie „podchodzący” pod jego fundament. Eksplorację zakończono 0,5 m poniżej poziomu posadowienia obiektu.

Wykop 4 usytuowano na wschodnim stoku kopca, co pozwoliło obserwować jego stratygrafię. Stanowiły ją warstwy gliny przemieszanej kolejno z próchnicą i piaskiem, a następnie warstwa samego piasku.

We wszystkich wykopach dość licznie występował ruchomy materiał zabytkowy. Pozyskano 1020 ułamków ceramiki naczyniowej, wykonanej w większości w słabo zaawansowa-

nej technice redukcyjnej, 42 fragm. przedmiotów żelaznych (gwoździ, grotów beltów i sierpa) i 2 zdobione przedmioty kościane (okładzina rękojeści noża i stempel?).

Dokumentacja i zabytki znajdują się w archiwum Państwowej Służby Ochrony Zabytków w Piotrkowie Trybunalskim.

Badania będą kontynuowane.

Podzamcze, Góra Birów, gm. Ogrodzieniec, woj. katowickie patrz środkowa i późna epoka brązu

Poznań—Stare Miasto

Pracownie Konserwacji Zabytków
w Poznaniu Sp. z o. o. Pracownia Naukowo-Badawcza

Badania prowadzili mgr mgr Edward Krause i Piotr Wawrzyniak (autor sprawozdania) przy udziale mgr. Zbigniewa Karolczaka z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Finansowane przez Wojewódzki Okręgowy Zakład Gazownictwa w Poznaniu. Cztery sezon badań. Miasto średniowieczne i nowożytne wraz z przedmieściami.

Kontynuowano całoroczny nadzór archeologiczny prac ziemnych związanych z remontem sieci gazowej i wymianą rur w rejonie Starego Miasta i przyległych dzielnic.

W wykopach na ul. Wrocławskiej i Wielkiej zarejestrowano dobrze zachowane partie fundamentowe murów miejskich — bram. Udało się — w ograniczonym oczywiście rozmiarach wykopów zakresie — prześledzić poszczególne fazy rozwojowe tych budowli od momentu ich powstania w l. 80. XIII w. po ich ostatnią rozbiórkę na przełomie XVIII i XIX w. Niestety, w trakcie robót ziemnych uległy zniszczeniu znaczne połacie murów, zwłaszcza na ul. Wrocławskiej. W wykopie biegnącym przez całą długość ul. Wrocławskiej natrafiono w kilkunastu punktach na nawarstwienia kulturowe datowane od początków miasta lokacyjnego (1253 r.) po dzień dzisiejszy. Stwierdzono m.in. pozostałości moszczeń drewnianych (XIII–XV w.?), szczątki wodociągowych rur drewnianych (głównie XIX-wiecznych — fundacja Edwarda Raczyńskiego). Podobnych znalezisk (m.in. relikty rur drewnianych) dostarczyły wykopy na ul. Wielkiej.

W wykopach na ul. Św. Marcina obserwowano warstwy kulturowe związane z funkcjonującą na tym obszarze osadą. Stwierdzono m.in. pozostałości konstrukcji drewnianej — chaty? (pol. XVI w.?).

W wykopach biegnących obok północnej ściany kościoła Św. Marcina zanotowano na gł. zaledwie 0,2–0,5 m szczątki bardzo zniszczonych pochówków ludzkich pojedynczych i zbiorowych, związanych z założonym jeszcze w wiekach średnich i zamkniętym w końcu XVIII w. cmentarzem przykościelnym.

Dokumentacja i materiały przechowywane są w Pracowni Naukowo-Badawczej PKZ Sp. z o. o. w Poznaniu.

Nadzór będzie kontynuowany.

**Puck — Zamek
gm. loco, woj. gdańskie**

Uniwersytet Warszawski Instytut Archeologii

Badania prowadzili J. Kruppé, M. Milewska. Relikty zamku.

*Literatura: *Sprawozdania z badań...*, s. 26.